

Ekonomisk månadsrapport

- september 2016

Månadsrapportens syfte är att ge en snabb bild av det ekonomiska läget och hur viktiga poster i kommunens ekonomi utvecklas. Rapporten avser kommunen som helhet (dock inte bolagskoncernen) och innehåller bara externa kostnader och intäkter. Rapporten är upprättad utifrån periodiserade månadsbokslut.

Sammanfattning

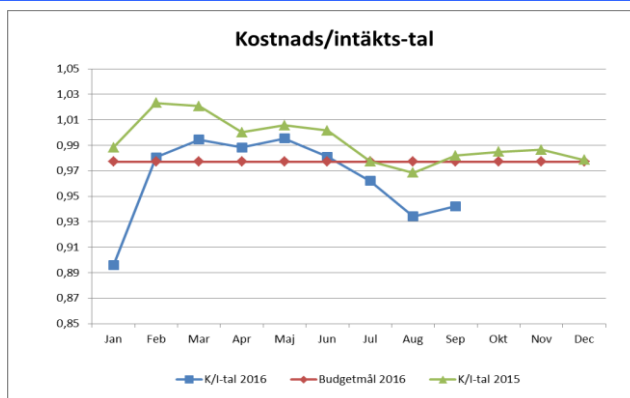
Resultatet i september uppgår till 153 mkr exkl jämförelsestörande poster, vilket är 137 mkr bättre än förra året. Gentemot augusti har resultatet försämrats med 9 mkr vilket till mycket stor del beror på effekterna av semesterskulsredovisningen. Resultatförbättringen gentemot förra året växer dock för varje månad. Nettokostnaderna har en mycket låg ökningstakt på +0,7 %. Det är betydligt under skattetillväxten som är 3,9 %. Genom att nettokostnaderna ökar mindre än skattetillväxten skapas grunden för en resultatförbättring. Resultatet är betydligt bättre än det budgeterade resultatet för året som är 20 mkr (exkl jämförelsestörande). Under hösten kommer resultatet att successivt sjunka när kostnader för intjänad semester bokförs. De flesta verksamhetsområden har nettokostnadsökningar som understiger skattetillväxten. Inom den pedagogiska verksamheten är det bara gymnasieutbildningen som har en större tillväxt, grundskolan till och med minskar sin nettokostnadsutveckling. Den låga kostnadsutvecklingen beror framförallt på minskade lokalkostnader samt att det ekonomiska biståndet fortfarande ligger under fjolårets nivå och att de externa köpen av verksamhet ökar mindre än 1%.

Personalkostnaderna har ökat med 3 %, här finns dock en viss osäkerhet i siffrorna p g a felaktigheter från nya lönesystemet. Personalvolymen har sedan augusti minskat med 48 årsarbetare.

Stora jämförelsestörande intäkter på tillsammans 161 mkr gör att det totala resultatet uppgår till 315 mkr. Det gör att K/I-talet är betydligt bättre än både budgetmålet och föregående år.

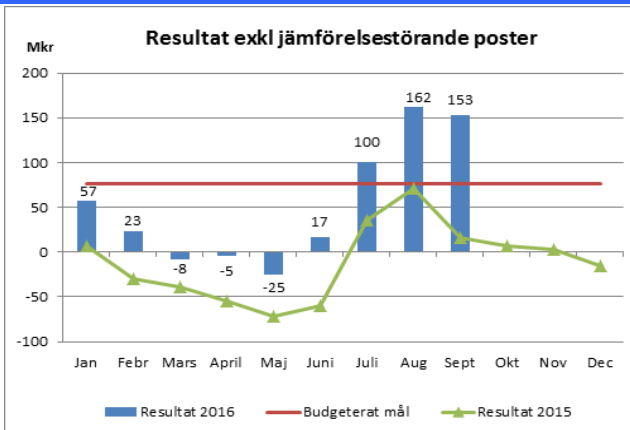
K/I-tal (kostnader/intäkter)

Måttet K/I-tal ska ligga under 1,0 för att ekonomin ska vara i balans. Då understiger kostnaderna de intäkter kommunen får in. I september uppgår indextalet till 0,942 och har försämrats något sedan förra månaden. Utvecklingen följer dock föregående års kurva och nivån ligger väsentligt bättre än både budgetmålet och föregående år. En starkt bidragande orsak är stora jämförelsestörande intäkter i form av rea- och exploateringsvinster.

Resultatet kraftigt förbättrat

Resultatet exkl jämförelsestörande poster är 153 mkr, 137 mkr bättre än förra året. Jämfört med läget i augusti är nu resultatförbättringen ännu större mot föregående år, 46 mkr bättre. En väsentlig resultatförbättring har skett under sommaren. Normalt ska resultatet förbättras under sommaren när personalen tar ut sin semester för att sedan sjunka under hösten när semestern tjänas in. Resultatökningen beror på en mycket låg nettokostnadsökning och en relativt god skattetillväxt. En viss osäkerhet finns genom ett flertal fel i kostnadsbokföringen från det nya lönesystemet. Vid augustibokslutet tvingades vi därför göra uppskattningar av vissa personalkostnader för att få ett rättvisande resultat för kommunen som helhet, totalt ca 14 mkr.

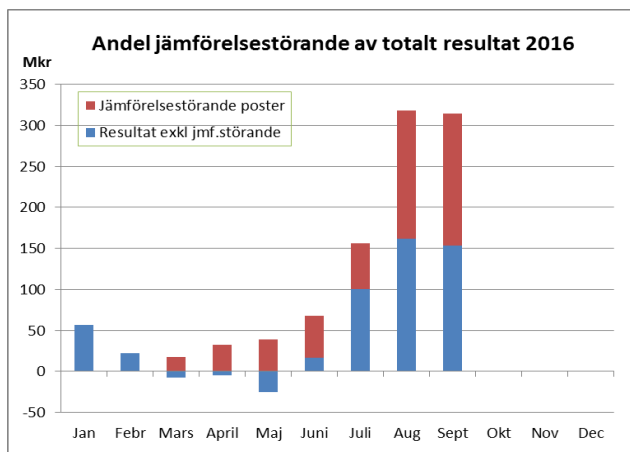

Hur mycket av detta som är rättat till september är svårt att exakt beräkna, men troligtvis bara en liten del. Resultatet för september kan därmed vara överskattat med 14 mkr.

Det budgeterade resultatet, exkl jämförelsestörande poster, är 20 mkr. Det totala resultatet i september uppgår till 315 mkr. De jämförelsestörande intäkterna är stora. Resultatet kommer att fortsätta sjunka under hösten i takt med att kostnader för intjänad semester bokförs.

Stora jämförelsestörande intäkter

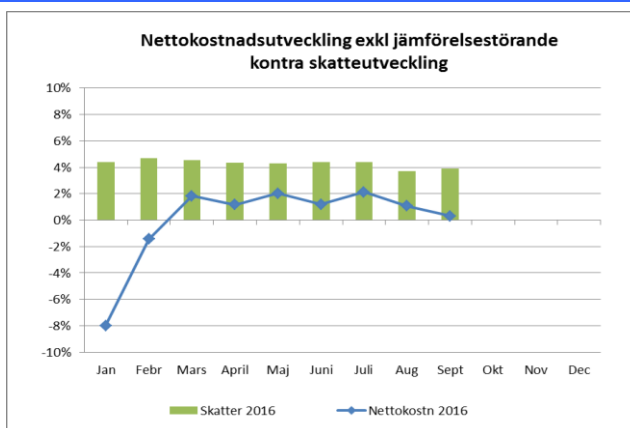
De jämförelsestörande posterna förstärker resultatet med 161 mkr och har ökat med 5 mkr sedan augustirapporten. Reavinsterna och exploateringsvinsterna är oförändrade och uppgår till 21 mkr resp 91 mkr. Dessutom har 42 mkr bokförts som avser det särskilda statsbidraget för flyktingmottagning som kommunen erhöll förra året och som periodiseras på två år. Totalt kommer 56 mkr att intäktsbokföras 2016. Nya beslut om flyktingmiljarder har fattats av regeringen men kommer först 2017. En aktieutdelning från exploateringsbolaget Glasberga KB på 7,5 mkr ingår också i den jämförelsestörande intäkterna. Även förra året hade kommunen betydande jämförelsestörande intäkter på sammanlagt 168 mkr.

Nettokostnadsutvecklingen väsentligt lägre än skattetillväxten

Nettokostnaderna, exkl jämförelsestörande poster, har jämfört med samma tidpunkt förra året endast ökat med 0,3 %, vilket motsvarar 12 mkr. Även om hänsyn tas till felaktigheterna från lönesystemet, med för låga semesterkostnader och arbetsgivaravgifter, kommer nettokostnadsökningen inte att uppgå till mer än 0,7%. Utvecklingstakten har hittills varierat mellan 1-2 % under årets månader. Jämfört med förra året har intäkterna ökat med 48 mkr (6,8%), vilket till stor del beror på de jämförelsestörande posterna. Kostnaderna har ökat med 25 mkr (0,6%), om korrigerig sker för felaktigheterna från lönesystemet blir kostnadsökning 0,9%. Skatterna och de generella statsbidragen har en tillväxttakt på 5,0%, men då är 42 mkr statsbidrag för flyktingar som betraktas som jämförelsestörande. Skattetillväxten exkl jämförelsestörande är 3,9 %, vilket innebär 147 mkr mer än förra året vid denna tidpunkt. Genom att nettokostnaderna ökar mindre än skattetillväxten skapas grunden för en resultatförbättring.

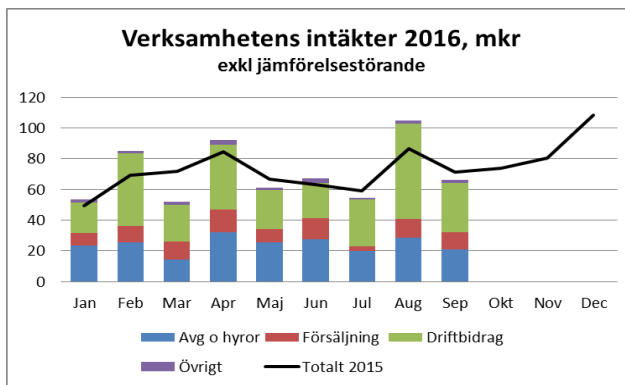
Under 2015 ökade nettokostnaderna med 4,4 % på helårsbasis och skattetillväxten var +3,6 % (allt räknat exkl jämförelsestörande poster).

Nettokostnads- och skatteutveckling i mkr	Budget helår 2016	Jan - sep 2016	Jan - sep 2015	Förändring mkr	%
Verksamhetens intäkter	215,4	747,5	700,0	47,5	6,8%
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar	5 390,4	4 415,5	4 390,8	24,7	0,6%
Verksamhetens nettokostnader	5 175,0	3 668,0	3 690,8	-22,8	-0,6%
- varav jämförelsestörande poster	50,0	111,7	77,2	34,5	44,7%
Verksamhetens nettokostnader exkl jämförelsestörar	5 225,0	3 779,7	3 768,0	11,7	0,3%
Skatter och utjämningsbidrag	5 247,5	3 929,8	3 741,2	188,6	5,0%
- varav jämförelsestörande statsbidrag		42,1	0,0	42,1	
Finansnetto	53,3	52,7	43,4	9,3	21,4%
- varav jämförelsestörande finansiella poster	0,0	7,5	0,0	7,5	
Resultat	125,8	314,5	93,8	220,7	-235,3%
Resultat exkl jämförelsestörande poster	75,8	153,2	16,6	178,7	-1076,5%

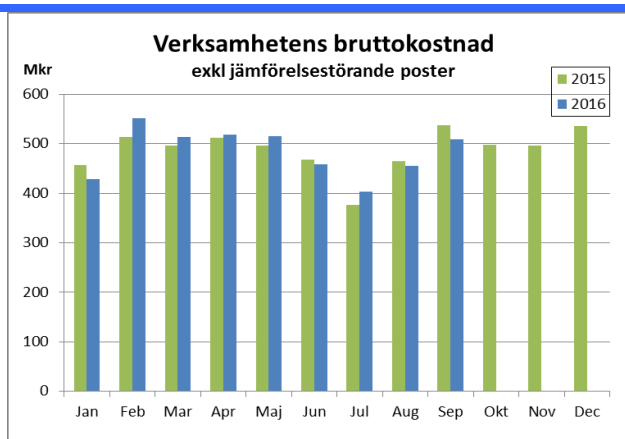
Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter (exkl jämförelsestörande) för perioden jan-sep har ökat med 2,2 % (14 mkr) jämfört med förra året. September utvisar därmed en lägre ökningstakt än hur det såg ut i augusti. Det är framförallt hyror/arenden som sjunkit. Driftbidragen från staten ligger fortfarande ca 7 % under fjolårets nivå, vilket innebär 24 mkr. Ersättningen från Försäkringskassan för personlig assistans minskat med 6 mkr och anställningsstöden med 16 mkr. Återsökning av kostnader har inbringat statsbidrag på 28 mkr som tillsammans med specialdestinerade driftbidrag ökat med 14 %.

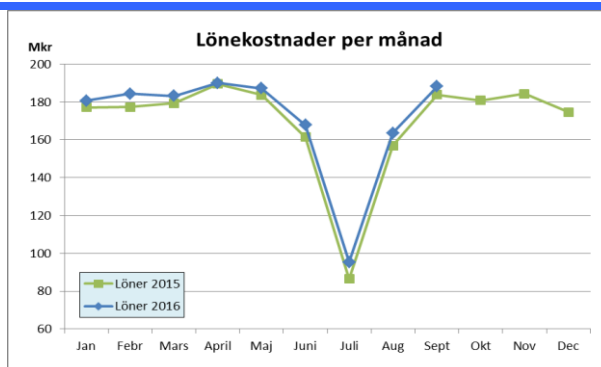
Verksamhetens bruttokostnader

Bruttokostnaderna för perioden jan-sep har ökat med 28 mkr (0,7 %) vid en jämförelse med förra året. Det är framförallt minskade lokalhyror (-7 %) som bidragit till den låga kostnadsutvecklingen. Hyressänkningar har skett 2016 på totalt 50 mkr för hela året genom uppdatering av självkostnadshyran. Men även minskade bidrag för ekonomiskt bistånd (-0,7%) och en försiktig utveckling av kostnaderna för köp av verksamhet (+0,8%) har bidragit. Kostnaderna för IT, utrustning, material och tjänster ökar kring 7 %. Personalkostnaderna har ökat med 2,1 % och kan vara något underskattade p g a problem med nya lönesystemet.

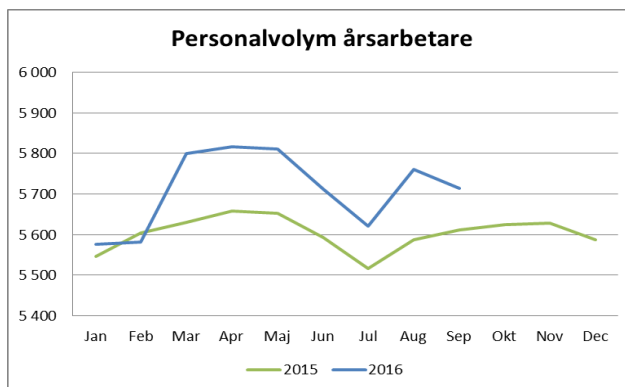

Personalvolymen och lönerna

Lönekostnaderna har ökat med 3,0 % under perioden jan-sep jämfört med föregående år och lönesumman i augusti uppgick till 188 mkr, vilket är 4 mkr högre än augusti förra året. I april sker lönehöjningar enligt årliga lönerrevisionen vilket syns i lönekostnadskurvorna. De nya lönerna har i år utbetalats i juni varför perioderna april och maj belastats med beräknade lönekostnadsökningar. Ett nytt avtal för Kommunals personalgrupper har tecknats och gäller från 1 maj men nya löner har utbetalats först i september. Uppskattade lönekostnader har bokförts perioderna maj-aug. Bytet av lönesystem har medfört att flera felaktigheter i beräkningar och kostnadsbokföring av arbetsgivaravgifter samt semesterkostnader för vissa personalgrupper har uppstått. I augustibokslutet gjordes därför uppskattningar av felaktigheterna (ca 15 mkr) som bokförts på central nivå för att få ett rättvisande resultat för kommunen. Felaktigheterna påverkar dock nämndernas kostnader och kostnaderna per verksamhetsområde. Motsvarande uppskattningar har inte gjorts för september, personalkostnaderna är därför för låga. Andelen sjuklönekostnader uppgår till 1,7 % av totala lönekostnaderna.

Personalvolymen i sep har ökat med 1,8 % som till stor del påverkats av förändringar i statistiken vid byte av lönesystem. I siffrorna för visstidsanställda fanns tidigare inte arbetstagare >67 år med i statistiken och inte heller obehöriga enl skollagen, vilket ökat antalet åa med 238 st. Att jämföra personalsiffrorna mot föregående är därför inte meningsfullt. Under detta år får vi istället jämföra utvecklingen mellan månaderna under året. Sedan aug har antalet årsarbetare minskat med 48 st. Tillsvidareanställningarna har ökat (+12 åa) medan visstidsanställningarna har minskat (-34 åa). Timmanställningarna har minskat med 25 åa som en naturlig förklaring av semestervikarier .

Lönekostnader och personalvolym	Sep 2016	Sep 2015	Förändring i %	Jan - Sep 2016	Jan - Sep 2015	Förändring i %
Lönekostnader i mkr	188,2	183,8	2,4%	1 540,1	1 495,3	3,0%
- varav sjuklönekostnader mkr	3,4	3,3	3,0%	26,6	26,8	-0,7%
Personalvolym uttryckt i heltidsanställning						
Tillsvidareanställningar	4 908	5 019	-2,2%	4 948	5 006	-1,2%
Visstidsanställningar **)	750	544	37,9%	711	547	30,0%
Timanställningar, omräknat till årsarbetare *	56	48	16,7%	460	419	9,8%
Summa personalvolym i årsarbetare	5 714	5 611	1,8%	6 119	5 972	2,5%

* Avser timanställningar t o m juli

**) Ändrad statistik fr o m mars 2016

Köp av verksamhet från externa utförare ökar, men långsammare

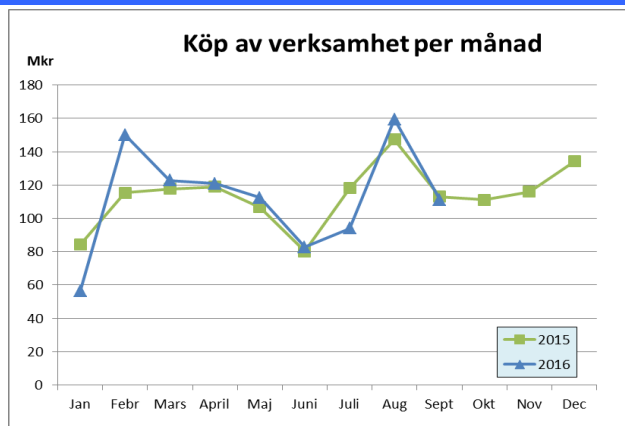
De externa köpen av verksamhet ökar med endast 0,8%, och medöfr en kostnadsökning med 8 mkr för perioden. Ökningstakten har avmattats betydligt. För helåret 2015 var ökningen 8 %.

Inom utbildningsområdet sker flest köp och där har också kostnadsökningen varit hög historiskt sett. Hela utbildningsområdet uppvisar nu en kostnadsminskning av verksamhetsköpen. Det beror på en kraftig minskning inom vuxenutbildningen som bl a beror på en felaktig periodisering 2015 som får effekt även detta år. Grundskolan har en minskning på 0,5 %, medan gymnasieutbildningen uppvisar en ökning på drygt 5 % i septemberboks slutet. Inom förskolan sker en fortsatt ökning, +7 %.

Den största ökningen har skett inom IFO-området med +47 %, vilket medfört ökade kostnader på 31 mkr och avser ensamkommande barn.

LSS är ett område med stor extern verksamhet, men där ökningstakten successivt minskat. I september är kostnaderna för extern verksamhet oförändrad jämfört med förra året då ökningen var 5 % för hela året.

Minskade köp ses både inom äldreomsorgen (-9 %) och i stödet till övriga funktionshindrade (-19 %).

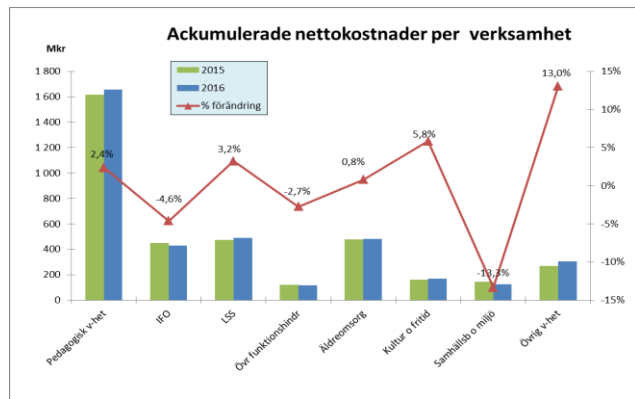
Köp av verksamhet	Jan-Aug 2016	Jan-Aug 2015	Förändring mkr	Förändring %
Belopp mkr	2016	2015	mkr	%
Barnomsorg	52,9	49,5	3,4	6,8%
Utbildning	391,3	396,2	-4,9	-1,2%
Individ- och familjeomsorg	97,4	66,1	31,3	47,4%
Äldreomsorg	127,1	139,9	-12,8	-9,2%
Stöd till funktionshindrade	305,3	312,2	-6,9	-2,2%
Samhällsbyggnad o miljö	32,0	31,0	1,0	3,2%
Kultur o fritid	1,7	5,4	-3,7	-68,1%
Övrig verksamhet	1,3	1,0	0,3	34,1%
Summa	1 009,0	1 001,4	7,6	0,8%

Procentsatsen missvisande p g a felaktig periodisering inom komvux (inkl arbete och försörjning)

Nettokostnadsutveckling per verksamhet

Kommunens största verksamhet - den pedagogiska verksamheten - har en lägre tillväxt i år än förra året. I september är ökningen 2,4 %, men då har nettokostnadsutvecklingen påverkats av att Komvux har en ändrad finansiering (får numera kommunbidrag istället för schablonintäkter) som medfört att deras nettokostnader ökat med 43 %. Exkluderas komvux har nettokostnaderna ökat med 1,4% för övrig pedagogisk verksamhet, där det framförallt är gymnasiet som fortsätter att växa. Både LSS och kultur och fritid ökar med drygt 3% resp knappt 6 %.

Samtliga andra verksamhetsområden har en mycket låg ökning eller minskning av sina nettokostnader. Minskningen inom IFO förklaras till hälften av förändringar i finansieringssätt för fyktungsverksamheten (numera kommunbidrag istället för schablonintäkt). Att övrig verksamhet ökat så mycket beror på förra årets jämförelsestörande intäkt genom återbetalning av AFA-premier.

Ekonomiska biståndet minskar

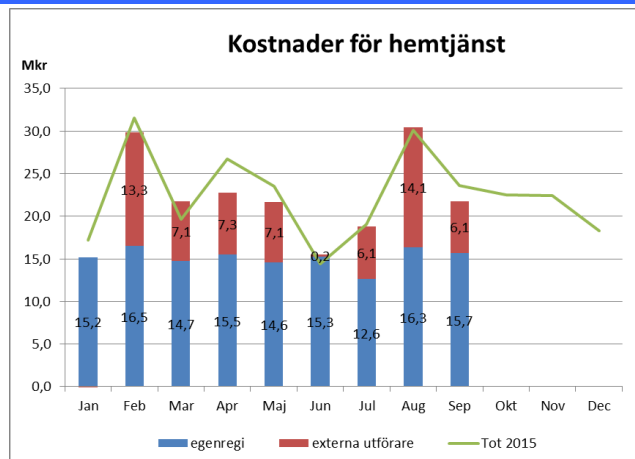
Det utbetalda ekonomiska biståndet uppgår hittills till 153 mkr. De månatliga utbetalningarna ökade i början av året och under sommaren, men ligger något lägre än fjolåret och följer den trend som varit tidigare år. Dock har inte kostnaderna för augusti sjunkit i samma grad som förra året. Sammantaget har biståndskostnaderna minskat med 0,9 mkr (-0,6 %) jämfört med förra året.

Det genomsnittliga antalet hushåll är nere i 1 853 per månad, att jämföra med förra årets sammanlagda genomsnitt på 1 940.

Kostnadsminskning för hemtjänsten

Kostnaderna för hemtjänst har minskat med 4 % jämfört med samma period förra året, vilket innebär 8 mkr lägre kostnader. Det är både egen regi och kostnader för externa utförare som minskar. En eftersläpning av redovisade kostnader för externa utförare har liksom förra året medfört att både januari och februari månads kostnader hamnat på februari och någon periodisering av de externa kostnaderna görs inte under sommaren. Snittkostnaden per månad ligger på ca 22 mkr (en minskning med 1 mkr från förra året,) den utförda tiden har sjunkit med sammanlagt 9 %, motsvarande 40 000timmar. Andelen externa utförare, mätt i kostnader, är 31 %, i utförd tid är den 45 %.

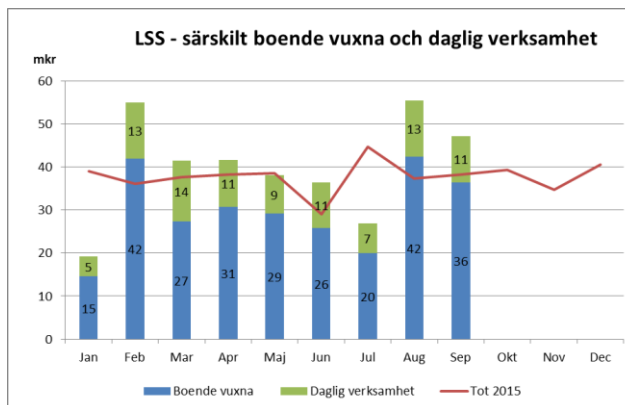

LSS - Nettokostnaden för hela LSS-verksamheten uppgår till 489 mkr för perioden jan-sep och har ökat med drygt 3 % mot förra året. Ökningen för hela 2015 var 4,5 %.

Kommunen får utjämningsbidrag på 18 mkr per månad, vilket utgör ca 34 % av kostnaderna.

Kostnaderna för särskilt boende för vuxna samt daglig verksamhet uppgår till 361 mkr och har ökat med 3,1 %. Ökningen för hela 2015 låg på +3 %.

Andelen köp från externa utförare ligger på 61 % och har minskat något sedan förra året då årssnittet

LSS-insatser	Jan-Sep 2016	Jan-Sep 2015	Förändring	
Belopp mkr			mkr	%
Boende	268,1	256,2	11,9	4,7%
Daglig verksamhet	93,0	93,9	-0,9	-1,0%
Personlig assistans LSS*	21,3	67,8	-46,4	-68,5%
Personlig assistans SFB*	45,3	2,0	43,2	
Övriga insatser	31,1	32,1	-1,0	-3,1%
Administration m m	30,4	21,9	8,5	38,7%
Summa	489,1	473,9	15,3	3,2%

*) Kostnaderna för resp assistansinsats är inte rätt bokförd 2015

Åtgärdsplaner för nämnder med befarade underskott

I de månatliga managementrapporterna som kontorscheferna redovisar till stadsdirektören befarar 3 nämnder underskott. Vid underskott ska enligt kommunens styrprinciper åtgärdsplaner upprättas som syftar till att undvika underskott.

Nämnd

Status åtgärdsplan

Järna kommunalnämnd

Åtgärdsplan finns, men täcker inte hela underskottet

Socialnämnd

Åtgärdsplan finns, men täcker inte hela underskottet 2016

Omsorgsnämnd

Åtgärdsplan finns, men täcker inte hela underskottet 2016